

LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖ

NUTARIMAS

**DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS SOCIALINIO DRAUDIMO PENSIJŲ ĮSTATYMO
NR. I-549 20 STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO NR. XIVP-3574**

2024 m. d. Nr.
Vilnius

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos Seimo statuto 138 straipsnio 3 dalimi ir atsižvelgdama į Lietuvos Respublikos Seimo valdybos 2024 m. balandžio 16 d. sprendimo Nr. SV-S-1371 „Dėl įstatymų projektų išvadų“ 8 punktą, Lietuvos Respublikos Vyriausybė n u t a r i a:

1. Pritarti Lietuvos Respublikos socialinio draudimo pensijų įstatymo Nr. I-549 20 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3574 (toliau – Projektas) tikslui „spręsti situacijas, kai dėl įstatymų nustatytų ribojimų priešpensinio amžiaus asmenys su negalia, pasirinkę gauti išankstines senatvės pensijas vietoj negalios pensijų, praranda teisę gauti papildomas išmokas“, tačiau pasiūlyti Lietuvos Respublikos Seimui Projekto nesvarstyti dėl toliau nurodytos priežasties.

Siekdama užtikrinti darnų socialinio draudimo pensijų sistemos tobulinimą, kuris, vadovaujantis Lietuvos Respublikos teisėkūros pagrindų įstatymo 3 straipsnio 2 dalies 5 punkte įtvirtintu teisėkūros efektyvumo principu, reiškiančiu, kad rengiant teisės akto projektą turi būti įvertinamos visos galimos teisinio reguliavimo alternatyvos ir pasirenkama geriausia iš jų, teisės akte turi būti įtvirtinamos veiksmingiausiai ir ekonomiškiausiai teisinio reguliavimo tikslą leisiančios pasiekti priemonės, gali būti įgyvendintas tik kompleksiskai sprendžiant socialinio draudimo pensijų sistemos problemas, Lietuvos Respublikos Vyriausybė Seimui pateiks svarstyti 2024 m. rudens sesijoje Lietuvos Respublikos socialinio draudimo pensijų įstatymo Nr. I-549 pakeitimo įstatymo projektą, kuriuo, įvertinus praktikoje kylančias socialinio draudimo pensijų sistemos problemas, bus siūloma sistemiškai tobulinti socialinio draudimo pensijų skyrimo ir mokėjimo tvarką, taip pat išankstinių socialinio draudimo senatvės pensijų skyrimo ir mokėjimo teisinį reguliavimą. Pažymėtina, kad Projektu teikiamas pasiūlymas, pagal kurį kartu su išankstinėmis senatvės pensijomis asmenims, kuriems yra nustatytas netektas dalyvumas (iki 2023 m. gruodžio 31 d. – netektas darbingumas), būtų galima mokėti vienišo asmens išmoką arba socialinio draudimo našlių pensiją, yra fragmentiškas – išankstinių socialinio draudimo senatvės pensijų mokėjimo su kitomis socialinio draudimo pensijomis teisinio reguliavimo pakeitimai turėtų būti svarstomi sistemiškai kartu su kitais pasiūlymais tobulinti socialinio draudimo pensijų sistemos teisinį reguliavimą.

2. Atkreipti Seimo dėmesį į tai, kad, preliminariais Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijos skaičiavimais, Projektui įgyvendinti 2024 m. nuo 2024 m. liepos 1 d. prireiktų 250,7 tūkst. eurų, 2025 m. – 554,29 tūkst. eurų, 2026 m. – 596,53 tūkst. eurų, 2027 m. – 630,21 tūkst. eurų iš Valstybinio socialinio draudimo fondo ir Lietuvos Respublikos

valstybės biudžetų. Lietuvos Respublikos Konstitucinis Teismas yra konstatavęs, kad „įstatymų leidėjas negali sukurti tokios teisinės situacijos, kai išleidžiamas įstatymas arba kitas teisės aktas, kuriam įgyvendinti reikia lėšų, bet tokių lėšų neskiriama arba jų skiriama nepakankamai“ (Konstitucinio Teismo 2004 m. gruodžio 13 d. nutarimas, bylos Nr. 51/01-26/02-19/03-22/03-26/03-27/03) ir kad „teisės norma, kuria valstybė prisiima atitinkamą įsipareigojimą, <...> turi būti paremta materialiniais ir finansiniais ištekliais“ (Konstitucinio Teismo 1996 m. lapkričio 12 d. nutarimas, bylos Nr. 8/96).

Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, taip pat į tai, kad lėšos, reikalingos Projektu teikiams pasiūlymams įgyvendinti, nėra suplanuotos Lietuvos Respublikos valstybės socialinių fondų biudžetų 2024 metų rodiklių patvirtinimo įstatyme ir Lietuvos Respublikos 2024 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatyme, Projektas 2024 m. negalėtų būti įgyvendintas.

Ministras Pirmininkas

Socialinės apsaugos ir darbo ministras